

TUDOMÁNYOS ÉLET

Kromatográfiai

Továbbképző Tanfolyam

A Magyar Kémikusok Egyesülete Csongrád Megyei Csoportja idén is megszervezte az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságával közösen hagyományos Kromatográfiai Továbbképző Tanfolyamát. A 2019. január 28. és 30. között megtartott rendezvény jubileumi, az 50. alkalom volt. A megnyitón Sarkadi Livia, a Magyar Kémikusok Egyesületének elnöke, Fülöp Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottságának elnöke és Janáky Tamás, a tanfolyam egyik szervezője köszöntötte az egybegyűlteket. Sarkadi Livia, mint egykori résztvevő, Tyihák Ernővel, a tanfolyam rendszeres előadójával, a vékonyréteg-kromatográfia kiemelkedő szakértőjével kapcsolatos emlékeit elevenítette fel. Fülöp Ferenc, mint az MKE CSMCS korábbi elnöke, és Janáky Tamás a szervezés sikeréről és érdekességeiről beszélt.

A Magyar Kémikusok Egyesülete Csongrád Megyei Csoportja szervezésében Matkovics Béla indította útjára a Kromatográfiai Továbbképző Tanfolyamot. A kezdetekről pontos információk nincsenek, a Magyar Kémikusok Lapjában 1966-tól történnek utalások vékonyréteg-kromatográfiai és fehérjeanalitikai tanfolyamok szervezésére, amit a mostani szervezők által készített poszter mutatott be. Sajnos, a pontos időpontot Kalász Huba professzor sem tudta megmondani, aki az első tanfolyamtól kezdve hosszú ideig állandó résztvevő volt. A szervezők számára annyi támpont adódott, hogy 1999-ben tartották a 30. tanfolyamot, így 2019-ben jutottunk el az 50. jubileumi eseményhez.

A kiemelt cél kezdetektől a legkorszerűbb elválasztástechnikai módszerek megismertetése volt. Kezdetben a tanfolyam előadásai főleg biológiailag aktív vegyületek papír-, vékonyréteg- és oszlopkromatográfiai vizsgálati lehetőségeiről, valamint az akkor elterjedőben levő gázkromatográfiáról szóltak. Aczél Attila, majd Szabó Imre Matkovics Béla vezetésével folytatták a megkezdett munkát, és a tanfolyam programjában megjelentek a nagyhatékonyságú folyadékkromatográfiai eljárások. 1999-ben Bartók Tibor, Janáky Tamás és Péter Antal vették át a stafétabotot, és lelkes munkájukkal alakult ki a tanfolyam mai arculata. Az évek során folyamatosan törekedtek az elválasztástudomány elméleti és gyakorlati újdonságainak minél szélesebb körű bemutatására. A tudományos programot laboratóriumlátogatások és a műszer- és vegyszerforgalmazó cégek kiállításai tették még érdekesebbé. A szervezők örömeire szolgál, hogy az utóbbi 20 évben hozzájárulhattak fiatal kollégák szakmai fejlődéséhez.

A jubileumi megnyitó után azon kollégák (Balla József, Kalász Huba, Mincsovcics Emil) visszaemlékezéseit hallgattuk meg, akik a kezdetektől fogva résztvevők voltak. Kalász Huba kiemelte Matkovics Béla úttörő szerepét, aki 1999-ben bekövetkezett haláláig gondozta a tanfolyamot, míg Mincsovcics Emil Tyihák Ernő munkásságát méltatta a vékonyréteg-kromatográfia területén. Újításait számos esetben először Szegeden mutatták be.

Az utóbbi évekhez hasonlóan változatos témakörben, kimonodottan továbbképző jellegű előadásokat hallottunk a kromatográfia elméleti újdonságai, a bioanalitika, a királis kromatográfia, a környezet-, élelmiszer-, gyógyszer- és kábítószer-analitika, a proteomika, metabolomika és az elektroforetikus elválasztások területéről.

A 120 regisztrált résztvevő 26 szakmai előadást hallgathatott meg. A tanfolyam előadói a hazai elválasztástudomány szaktekinéljei, valamint a kiállító cégek képviselői voltak: Abrankó László, Babják Mónika, Boros Dávid, Drahos László, Fekete Szabolcs, Felinger Attila, Gali Attila, Gáspár Attila, Háda Viktor, Hídvégi Előd, Horváth Krisztián, Imrik Péter, Kilar Ferenc, Klebovich Imre, Kórh Orsolya, Móricz Ágnes, Susán Judit, Szabó Pál, Szerkes András, Szigeti Tamás, Szökő Éva, Sztankovics Andrea, Tóth Mariann, Veress Tibor és Vincze Lajos. A korábbi évekhez hasonlóan a tanfolyamhoz elválasztástechnikai és tömegspektrometriás berendezéseket, eszközöket, vegyszereket forgalmazó 17 cég legújabb termékeiket bemutató kiállítása is csatlakozott. Közülük arany fokozatú támogató volt a Shimadzu, az UNICAM Magyarország Kft. és a Waters Kft., bronz fokozatú a Gen-Lab Kft., a Kromat Kft., a Kvalitex Kft. és a Merck Kft. További kiállítók az ABLE & JASCO Magyarország Kft., Bioszeparáció Kft., Donau Lab Kft., Dr. Wéber Consulting Kft., LAB-EX Kft., Messer Hungarogáz Kft., Reanal Laborvegyszer Kft., Today Science Kft., Vacuum Service Kft. és a VWR International Kft. voltak. A kiállítás legérdeklődőbb látogatói között a tanfolyam végén az MKE Csongrád Megyei Csoportja és a kiállítók által felajánlott ajándékokat sorsoltunk ki.

A korábbi és az új szervezők

A tanfolyam résztvevőit leginkább foglalkoztató kérdések és problémák megvitatására a terület vezető szakembereinek közreműködésével kerekasztal-megbeszéléseket szerveztünk. „A nagyhatékonyságú kromatográfiai elválasztások gyakorlati problémái” című, Babják Mónika, Balla József, Horváth Krisztián, Ilisz István közreműködésével és Berkecz Róbert moderálásával, míg „A kapcsolt technikák gyakorlati kérdései” Abrankó László, Kóti János, Szabó Pál, Tímár Zoltán, Vékey Károly részvételével, Janáky Tamás moderálásával nagy érdeklődés mellett zajlottak le.

A Hungi Vigadóba és a Kiskőrössi Halászcárdába szervezett, vacsorával egybekötött összejövetelek lehetőséget adtak szakmai, baráti kapcsolatok teremtésére és elmélyítésére, és az elmúlt évekhez hasonlóan nagy sikert arattak.

A tanfolyam zárásaként a 20 évig szolgált, leköszönő szervezők (Bartók Tibor, Janáky Tamás, Péter Antal) átadták a stafétabotot az új szervezőbizottság tagjainak (Berkecz Róbert, Ilisz István, Tímár Zoltán, Varga Tibor), stílusosan egy-egy régi, ma már ereklyének számító folyadékkromatográfiai oszlop formájában.

A program és a konferenciával kapcsolatos egyéb információk továbbra is hozzáférhetők az MKE Csongrád Megyei Csoportja honlapján (www.mke-szeged.hu).

**Bartók Tibor, Janáky Tamás,
Péter Antal és Hannus István**